

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

на засіданні кафедри спеціальної освіти
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

проф. Островська К.О.

Силабус з навчальної дисципліни
«Основи профорієнтаційної роботи»,
що викладається в межах ОПП «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 016 Спеціальна освіта

Львів – 2021 р.

Назва дисципліни	Основи профорієнтаційної роботи
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 016 Спеціальна освіта
Викладачі	Корнят Віра Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи Слободян С., асистент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: vira.kornyat@lnu.edu.ua sl_scout@o2.pl
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Корнят В.С. середа 12.30 – 13.30 (вул. Туган-Барановського, 7, ауд. 54) Слободян С. понеділок 12.30 – 13.30 (вул. Туган-Барановського, 7, ауд. 54) Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача

Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course
Інформація про дисципліну	<p>Курс «Основи профорієнтаційної роботи» призначено для бакалаврів третього року навчання денної та заочної форми зі спеціалізацією «Виробниче навчання».</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є: особливості організації та проведення професійної орієнтації дітей та молоді в умовах загальноосвітніх закладів, навчально-реабілітаційних центрів, зокрема й дітей та молоді з особливими освітніми потребами, особливості організації професійного навчання в умовах закладі професійної (професійно-технічної) освіти</p>
Коротка анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Основи профорієнтаційної роботи» є нормативною дисципліною з спеціальності <u>016 Спеціальна освіта</u>, яка викладається у <u>5 та 6</u> семестрі в обсязі <u>8</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та цілі дисципліни	<p>Мета курсу: ознайомити студентів з теоретичними засадами профорієнтаційної роботи, її основними закономірностями та особливостями, структурою, формами та методами здійснення; сприяти підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх бакалаврів спеціальної освіти</p> <p>Цілі курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити студентів зі структурою, закономірностями та особливостями профорієнтаційної роботи в державі; – вивчити проблеми професійної орієнтації дітей та молоді з особливими освітніми потребами; – вивчити нормативно-правові основи здійснення профорієнтаційних заходів; – ознайомити з основними методами професійної діагностики людей з інвалідністю; – навчити використовувати методи профорієнтаційної роботи в залежності від напрямів та завдань; – ознайомити студентів з особливостями організації освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти з метою оволодіння дітьми з інвалідністю певних професій (друкар, слюсар, маляр тощо).
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вірна Ж.П. Основи професійної орієнтації: Навч. посіб. – Луцьк, 2003. – 201 с. 2. Гладкова В.М. Профорієнтація : навчальний посібник / В.М. Гладкова. – Львів : Новий світ, 2007. – 156 с. 3. Довідник професій / Упор. Д.О. Закатнов, Н.В. Жемера, М.П. Тименко. – К., 1999. – 199 с.

4. Концепція державної системи професійної орієнтації населення: Постанова Кабінету Міністрів України. 27 січня 1994 р., №45.
5. Мерзлякова О.Л. Профорієнтація : шпаргалка для вчителя / Олена Мерзлякова. – Київ : «Шкільний світ», 2016. – 158 с.
6. Мельник О.В. Профорієнтаційна робота зі школярами в умовах профільного навчання : науково-методичний посібник для вчителів / О.В. Мельник, І.Л. Уличний ; за ред. О.В. Мельника ; Академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. – Київ : Педагогічна думка, 2008. – 126 с.
7. Основи профорієнтації. Навч.-метод. посіб. для студентів психолого-педагогічних спеціальностей університету. – Львів: ЛДУ. – 1999. – 198 с.
8. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається. Затверджено Міністерством юстиції України 3 липня 1996 р., № 198/734.
9. Корнят В. Професійне навчання осіб з особливими освітніми потребами: проблеми та перспективи змін / В. Корнят, К. Островська, І. Островський, С. Слободян // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць. – Київ «Едельвейс», 2019. Випуск 1 (58). – С. 30 – 35. (Режим доступу: <http://npo.kubg.edu.ua/numbers/50-arkhiv-nomeriv-2019-roku/107-1-2019.html?showall=&start=5>).
10. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій. Навчальний посібник. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464 с.

Додаткова

1. Актуальні проблеми професійної орієнтації та професійного навчання населення у контексті подолання кризи ринку праці : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (1 грудня 2015 року, м. Київ) [укладачі : Л.М. Карпенко та ін] ; Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України. – Київ : ПК ДСЗУ, 2015. – 355 с.
2. Докукіна О.М. Педагогічна підготовка батьків до професійного самовизначення дітей старшого шкільного віку : методичні рекомендації / О.М. Докукіна, Т.В. Кравченко, К.М. Павицька ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 51 с.
3. Педагогічне керівництво професійним самовизначенням школярів: Метод. рек. – К., 1991.
4. Повалій Л.В. Професійне самовизначення старшокласників : методичні рекомендації / Л.В. Повалій, І.М. Мачуська ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут проблем виховання. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 51 с.

5. Професійна орієнтація : підручник / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 239 с.
6. Психодіагностичне забезпечення профорієнтації в системі педагогічної освіти : посібник / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; за редакцією О.М. Ігнатович] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 227 с.
7. Психологія профорієнтації у системі педагогічної освіти : монографія / [Є.В. Єгорова ... [та ін.] ; за редакцією О.М. Ігнатович] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 247 с.
8. Синявський В.В. Професіограми і психограми професій педагогічного спрямування : методичний посібник / [В.В. Синявський] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 83 с.
9. Тодорова М.М. Основи управління профорієнтаційною роботою в загальноосвітніх навчальних закладах : навчальний посібник / М.М. Тодорова, Н.В. Філатова ; Міністерство освіти і науки України, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Одеса : Фенікс, 2014. – 246 с.
10. Шиделко А.В. Профорієнтація і профвідбір : аксіологічні аспекти : навчальний посібник / А.В. Шиделко – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. – 139 с.

Інтернет-ресурси

1. Коропецька О.М. Профорієнтація та профвідбір: Навчальний посібник. - Івано-Франківськ, 2005. - 230с. URL <http://194.44.152.155/elib/local/3231.pdf>.
2. www.ebooktime.net.book/
3. www.psyh.kiev.ua/
4. www.nbu.gov.ua
5. zakon.rada.gov.ua

Обсяг курсу	<p>Денна форма: 64 год – аудиторні заняття, з них: 32 год – лекції, 32 год – семінарські, практичні заняття, 26 год – самостійна робота студентів</p> <p>Заочна форма: 26_ годин аудиторних занять. З них 12 годин лекцій, __14__ годин практичних занять та 124 годин – самостійна робота студентів</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен набути таких компетентностей:</p> <p>Інтегральна компетентність Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності Загальні компетентності ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-9. Здатність працювати в команді. ЗК-10. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>Фахові компетентності ФК-2. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних закладах освіти та реабілітаційних установах. ФК.-11. Вміння виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання порушень психофізичного розвитку дітей (залежно від нозології) у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності. ФК.-13. Вміння здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю в різних типів освітніх закладів. ФК.-15. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку впродовж життя.</p> <p>Програмні результати навчання</p>

	<p>РН 2. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач спеціальності.</p> <p>РН 7. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальної освіти з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів;</p> <p>РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН 13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p>
Ключові слова	Адаптація, людина з інвалідністю, порушення в розвитку, професійна орієнтація, профдіагностика, профвідбір, профадаптація, соціалізація
Формат курсу	Очний, заочний
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Екзамен
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Методологія та дидактика професійної освіти», «Спеціальна психологія», «Психофізіологія», Патопсихологія»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, елементи дуальної форми навчання – проведення занять на практичних майданчиках

Необхідні обладнання	Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Семінарські, практичні заняття – 28 балів (14 занять по 2 бали) Модульний контроль знань – 10 балів (1 МКР по 10 балів) Підсумкове заняття – 10 балів (1 заняття по 10 балів)</p> <p>Академічна добросовісність: Очікується, що підготовлені студентами-магістрами індивідуальні завдання будуть продовженням їх практичної роботи і будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, використання без дозволу інформації зі завдань інших учасників курсу становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених у курсі.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання усіх завдань, за підготовлені презентації та он-лайн тест. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросовісності не толеруються.</p>
Питання до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Функції корекційного педагога у профорієнтаційній діяльності. 2. Професійна орієнтація як суспільно-економічна потреба сьогодення. 3. Система професійної орієнтації як органічна складова виховної роботи суспільних інститутів виховання. 4. Сутність, специфіка профорієнтаційної роботи в структурі діяльності корекційного педагога. 5. Характеристика загальної структури професійної орієнтації, її зв'язок із структурою діяльності корекційного педагога. 6. Основні елементи профорієнтації, їх детальна характеристика: професійна інформація. 7. Основні елементи профорієнтації, їх детальна характеристика: професійне консультування.

8. Основні елементи профорієнтації, їх детальна характеристика: професійний відбір.
9. Характеристика світу професій як багатогранного явища.
10. Професія та спеціальність: спільне та відмінне.
11. Професіограма: структура, принципи побудови.
12. Співвідношення понять: професійна орієнтація і професійне консультування, професійне і особистісне самовизначення, кар'єра і професійний вибір.
13. Концептуальні рівні допомоги людині в професійному і особистісному самовизначенні.
14. Ідеальна мета, основні завдання і рівні професійного самовизначення.
15. Специфіка профорієнтаційної допомоги на різних етапах розвитку суб'єкта професійного самовизначення. Характеристика основних варіантів (схем) планування людиною своєї кар'єри.
16. Характеристика основних організаційних принципів профорієнтаційної роботи.
17. Сутність основних організаційних моделей профорієнтаційної допомоги.
18. Проблема оцінювання ефективності профконсультаційної допомоги.
19. Основи складання програм, планування і проведення конкретних занять і професійних консультацій.
20. Концептуальна схема організації профконсультаційної взаємодії корекційного педагога з клієнтом.
21. Основні форми профорієнтаційної роботи корекційного педагога у різних мікросоціумах.
22. Загальна характеристика сучасних профорієнтаційних методик.
23. Основні напрямки роботи соціального працівника з профорієнтації в центрах соціальних служб.
24. Зміст профорієнтаційної роботи в школі.
25. Основні напрямки профорієнтаційної роботи в школі.
26. Основні види профорієнтаційної роботи в школі.
27. Характеристика профорієнтаційної діяльності в центрах зайнятості.
28. Профадаптація. Допомога у профадаптації різним групам молоді.
29. Проблема формування професійних навичок у людей з інвалідністю.
30. Особливості організації профорієнтаційної роботи в умовах НРЦ.
31. Методи діагностики професійних намірів та інтересів дітей з інвалідністю.
32. Профорієнтаційні ігри в системі профорієнтаційної роботи.
33. Опанування професією дітьми з інвалідністю у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.
34. Організація професійної орієнтації, зайнятості та професійної адаптації осіб з порушенням зору.
35. Організація професійної орієнтації, зайнятості та професійної адаптації осіб з порушеннями слуху.
36. Організація професійної орієнтації, зайнятості та професійної адаптації осіб з порушенням інтелекту, емоційно-вольової сфери, опорно-рухового апарату.
37. Ринок праці та професійна зайнятість людей з інвалідністю.
38. Недержавний сектор в контексті організації профорієнтаційної роботи з людьми з інвалідністю.

	<p>39. Організація та діяльність захищених майстерень, малих підприємств для залучення людей з інвалідністю до професійної діяльності.</p> <p>40. Перспективи розвитку профорієнтаційної роботи в Україні.</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема. Особливості проведення профорієнтаційної роботи у різних соціальних інститутах 1. Основні напрямки роботи соціального педагога з профорієнтації в соціальних службах для молоді. 2. Профорієнтаційна робота соціального педагога в школі: зміст, основні напрямки та види. 3. Профорієнтаційна робота соціального педагога в клубах за місцем проживання. 4. Характеристика діяльності соціального працівника у центрах зайнятості.	Лекція, 2 год. Семінарське, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		
2.	Тема Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю 1. Проблема формування професійних навичок у людей з інвалідністю. 2. Особливості організації профорієнтаційної роботи в умовах НРЦ. 3. Методи діагностики професійних намірів та інтересів дітей з інвалідністю. 4. Опанування професією дітьми з інвалідністю у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. 5. Проблема професійної зайнятості людей з	Лекція, 2 год. Семінарське, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел	Ознайомитися з організацією профорієнтаційної роботи у НРЦ (4 год)	2 тижень

	інвалідністю на ринку праці України.				
3	Тема. Тема Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю (лекція – продовження) Заняття проходять в умовах центру зайнятості. Бесіда з інспектором щодо можливостей працевлаштування, професійного навчання людей з інвалідністю.	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел	Ознайомитися з організацією профорієнтаційної роботи з людьми з інвалідністю в Центрі. (4 год)	3 тиждень
		Практичне, 2 год.			
4.	Тема. Тема Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю (лекція – закінчення) Заняття проходять в умовах закладу професійної (професійно-технічної освіти) – Львівське вище професійне училище комп'ютерних технологій та будівництва. Вивчення можливостей організації професійного навчання дітей з інвалідністю у закладі. Основні групи професій, які опановують такі діти.	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		4 тиждень
		Практичне, 2 год.			
5	Тема. Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю (лекція – закінчення) Заняття проходять в умовах закладу професійної (професійно-технічної освіти) – Державного навчального закладу «Ставропігійське вище професійне училище м. Львова». Вивчення можливостей організації професійного навчання дітей з інвалідністю у закладі. Основні групи професій, які опановують такі діти.	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		5 тиждень
		Практичне, 2 год.			
6	Тема. Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю Організація профорієнтаційної роботи з дітьми з інвалідністю у закладах освіти. Історія її становлення та розвитку. Особливості організації профорієнтаційної роботи в період радянської доби.	Лекція, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел		6 тиждень
		Практичне, 2 год.			

	<p>Позитивні практики. Недоліки організації.</p> <p>Практичні заняття впродовж 6 – 14 тинів проходять у Друкарні родини Кольпінга (Львівський осередок), де проводиться профорієнтаційна робота з дітьми з особливими освітніми потребами, вихованцями КЗ ЛОР I-III ступеня НРЦ «Довіра».</p>				
7, 8	<p>Тема. Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю.</p> <p>Організація професійної орієнтації, зайнятості та професійної адаптації осіб з порушенням зору. Українське товариство сліпих. Напрями співпраці товариства з роботодавцями. Професійна зайнятість осіб, які мають порушення зору.</p>	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>Практичне, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Ознайомитися з організацією профорієнтаційної роботи з людьми з інвалідністю в УТОС (4 год)	7 тиждень
9, 10	<p>Тема. Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю.</p> <p>Організація професійної орієнтації, зайнятості та професійної адаптації осіб з порушеннями слуху. Українське товариство глухих. Напрями співпраці товариства з роботодавцями. Професійна зайнятість осіб, які мають порушення зору.</p>	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>Практичне, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Ознайомитися з організацією профорієнтаційної роботи з людьми з інвалідністю в УТОГ (4 год)	9 тиждень
11, 12	<p>Тема. Професійна орієнтація та професійна зайнятість осіб з інвалідністю.</p> <p>Організація професійної орієнтації, зайнятості та професійної адаптації осіб з порушенням інтелекту, емоційно-вольової сфери, опорно-рухового апарату.</p>	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>Практичне, 4 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел		
13	<p>Тема. Недержавний сектор в контексті організації профорієнтаційної роботи з людьми з інвалідністю</p> <p>Ринок праці та професійна зайнятість людей з інвалідністю. Організація підтриманого проживання, Центрів денного перебування та організація профорієнтаційної роботи. Формування навиків самообслуговування людей з інвалідністю,</p>	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>Практичне, 2 год.</p>	Відповідно до списку використаних джерел	Ознайомитися з організацією профорієнтаційної роботи у громадських організаціях (на вибір) (4 год)	13 тиждень

	професійних навичок.				
14	Тема. Недержавний сектор в контексті організації профорієнтаційної зайнятості людей з інвалідністю Організація професійної діяльності осіб з інвалідністю на ринку праці. Організація та діяльність захищених майстерень, малих підприємств для залучення людей з інвалідністю до професійної діяльності.	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.	Відповідно до списку використаних джерел	Підготуватися до контролю знань (2 год)	14 тиждень
15	Тема. Перспективи розвитку профорієнтаційної роботи в Україні. Модульний контроль знань	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.		Скласти план-проект організації дієвої системи профорієнтаційної роботи з різними категоріями клієнтів (4 год)	15 тиждень
16	Тема. Перспективи розвитку профорієнтаційної роботи в Україні. Підсумково-узагальнююче заняття	Лекція, 2 год. Практичне, 2 год.			